

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKA SOCIJALNO-LIBERALNA STRANKA

Varaždin, prosinac 2014.

S A D R Ž A J

stranica

I.	PODACI O STRANCI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	4
II.	REVIZIJA ZA 2013.	10
	Ciljevi i područja revizije	10
	Metode i postupci revizije	10
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2012.	10
	Nalaz za 2013.	13
III.	MIŠLJENJE	21

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

KLASA:041-01/14-03/27
URBROJ: 613-07-14-6

Varaždin, 4. prosinca 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI
HRVATSKE SOCIJALNO-LIBERALNE STRANKE
ZA 2013.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), te odredbi članka 27. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11 i 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst i 2/14), obavljena je finansijska revizija kojom su obuhvaćeni finansijski izvještaji i poslovanje Hrvatske socijalno-liberalne stranke (dalje u tekstu: Stranka) za 2013.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 3. rujna do 4. prosinca 2014.

I. PODACI O STRANCI

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Stranka je pravna osoba čiji je pravni prednik osnovan u svibnju 1989. pod nazivom Hrvatski socijalno liberalni savez. Upisana je u Registar političkih stranaka. Početkom 2006. održan je Sabor ujedinjenja na kojem se Hrvatski socijalno liberalni savez ujedinio s Liberalnom strankom i djeluju pod nazivom Hrvatska socijalno-liberalna stranka. Sjedište Stranke je u Zagrebu, Trg Nikole Šubića Zrinskog 17/I.

Statutom iz studenoga 2009. uređen je pravni status, naziv, sjedište i znak, te predstavljanje i zastupanje, područje, ciljevi, načela i način djelovanja Stranke, članstvo, oblici organiziranja i unutarnje ustrojstvo, sredstva za rad, prestanak, postupak s imovinom u slučaju prestanka te ostala pitanja značajna za rad Stranke. Članstvo u Stranci može biti redovito i počasno.

Stranka je ustrojena na teritorijalnom načelu, a organizacijski oblici Stranke u pravilu slijede teritorijalni ustroj Republike Hrvatske. Temeljni organizacijski oblik je ogranačak, koji se ustrojava na području općine ili grada, te gradske četvrti u Gradu Zagrebu, odnosno na području jednog ili više mjesnih odbora. Na području Republike Hrvatske bilo je 280 aktivnih ogranačaka. Na području županija su ustrojene županijske organizacije (21). Tijela ogranačaka su skupština, izvršni i nadzorni odbor, a županijskih organizacija županijska skupština, vijeće, nadzorni odbor i statutarna komisija. Statutom su utvrđeni način osnivanja, te djelokrug poslova navedenih tijela ogranačaka i županijskih organizacija. Za obavljanje poslova iz djelokruga Stranke su ustrojena slijedeća tijela: Sabor, Središnje vijeće, Predsjedništvo, Predsjednik, Direkcija i Nadzorni odbor.

Sabor je najviše programsko, statutarno i izborni tijelo Stranke. Izborni sabor zasjeda najmanje jednom u četiri godine. Sabor Stranke, između ostalog, donosi i mijenja temeljna načela, programska usmjerena i statut, usvaja temeljnu rezoluciju sabora kojom se utvrđuje politika u sljedećem mandatnom razdoblju, donosi poslovnik, odluke i druge akte, bira i razrješuje predsjednika te članove drugih tijela i odlučuje o drugim pitanjima koja se odnose na rad Stranke.

Središnje vijeće je najviše političko i programsko tijelo Stranke između dva Sabora, koje čine 44 člana izabranih na Saboru, među kojima dva člana izabrana s liste kandidata koju predlažu Mladi hrvatski liberali, zastupnici Stranke u Hrvatskom saboru, predstavnici izvršne vlasti iz redova Stranke na razini Republike Hrvatske i predsjednici županijskih vijeća Stranke, odnosno predstavnici Stranke u gradskom vijeću Grada Zagreba. Središnje vijeće ima predsjednika i dva potpredsjednika, te tajnika. Središnje vijeće na osnovu temeljnih načela, Statuta i programskih dokumenata donosi odluke i zaključke te daje preporuke.

Predsjedništvo je najviše izvršno tijelo, koje koordinira i provodi cjelokupnu politiku Stranke te samostalno odlučuje u okviru temeljnih načela, statuta i programskih dokumenata, a odgovara Središnjem vijeću Stranke. Predsjedništvo čine predsjednik Stranke, potpredsjednici, politički tajnik, direktor Stranke i najviše deset članova koje imenuje i razrješuje predsjednik Stranke uz potvrdu Središnjeg vijeća.

Članovi Predsjedništva ne mogu biti članovi Središnjeg vijeća Stranke. Predsjedništvo ostvaruje temeljna načela i Statut konkretnim političkim djelovanjem, predlaže Središnjem vijeću stupanje u parlamentarne koalicije i kandidate za državne dužnosnike, donosi odluku o osnivanju kluba zastupnika iz redova Stranke u Hrvatskom saboru, brine o ustrojstvu, članstvu i promicanju Stranke, potiče tijela Stranke na donošenje odluka iz svoje nadležnosti, odlučuje o tome što je poslovna tajna Stranke, pribavlja i raspoređuje sredstva za djelovanje Stranke, osniva poduzeća i raspolaže njima uz suglasnost Središnjeg vijeća te obavlja i druge poslove.

Predsjednik upravlja Strankom i odlučuje o svim tekućim poslovima vezanim uz upravljanje Strankom u dogovoru s članovima Predsjedništva. Predsjednik predstavlja i zastupa Stranku te provodi politiku u skladu s temeljnim načelima, Statutom i odlukama nadležnih tijela i u tu svrhu donosi provedbene političke odluke, zaključke, upute i druge akte. Od studenoga 2009. predsjednik Stranke je Darinko Kosor, koji je na izbornom saboru Stranke održanom u veljači 2012. ponovno izabran za predsjednika.

Nadzorni odbor ocjenjuje jesu li odluke i rad tijela i dužnosnika Stranke u suglasnosti sa zakonima i drugim propisima, raspolaže li se sredstvima Stranke zakonito, uredno i namjenski, odlučuje o žalbama protiv odluka i postupanja županijskih nadzornih odbora i nadzornih odbora ograna i drugo. Sastoji se od pet članova, a neposredno je odgovoran Saboru kojem podnosi izvješće o radu.

Za obavljanje administrativnih, tehničkih i stručnih poslova osnovana je Direkcija kojom rukovodi direktor. Pravilnikom o ustrojstvu i radu Direkcije, koji je u listopadu 2006. donijelo Predsjedništvo, uređeno je unutarnje ustrojstvo i djelokrug unutarnjih ustrojstvenih jedinica. Poslove direktora od 17. travnja 2011. obavlja Dorica Nikolić, koja je ujedno i politički tajnik. Koncem 2013. u Stranci su bila dva zaposlenika.

Planiranje

Finansijski plan za 2013. je donesen u veljači 2013. i prihvaćen je na sjednici predsjedništva. Ukupni prihodi su planirani u iznosu 1.608.860,00 kn, rashodi u iznosu 914.938,00 kn, a planirani višak prihoda iznosi 693.922,00 kn.

Planirani prihodi se odnose na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 1.327.000,00 kn, od članarine u iznosu 141.120,00 kn, od donacija u iznosu 75.140,00 kn, imovine u iznosu 600,00 kn i drugih prihoda u iznosu 65.000,00 kn. Planirani rashodi se odnose na materijalne rashode u iznosu 849.310,00 kn, finansijske rashode u iznosu 23.828,00 kn i druge rashode u iznosu 41.800,00 kn.

Plan rada Stranke za 2013. je donesen zajedno s finansijskim planom. Planom rada za 2013. su planirane redovne aktivnosti, aktivnosti za jačanje unutarstranačke komunikacije i predstavljanje projekata Stranke u javnosti i međunarodne aktivnosti.

U okviru redovnih aktivnosti Stranke planirano je osigurati nesmetani rad Direkcije kako bi stranačka tijela za koja je ona zadužena mogla nesmetano poslovati (organizacija sjednica Predsjedništva Stranke, Središnjeg vijeća, Statutarne komisije i Nadzornog odbora). Isto tako planirano je obaviti upis članstva u Središnji registar, izrada iskaznica, koordinacija sa županijskim vijećima, uređenje Web stranice i facebook stranice, koordinacija sa računovodstvenim servisom, suradnja s udrugama civilnog društva i informiranje članova putem elektronske pošte). Aktivnosti za jačanje unutarstranačke komunikacije se uglavnom odnose na pripreme lokalnih izbora u svibnju 2013., planiranje posjete predsjednika i članova predsjedništva po organizacijskim jedinicama, priprema za izbore u EU parlament, u rujnu 2013. održavanje Ljetne akademije Mladih hrvatskih liberala i održavanje seminara za lokalne dužnosnike, Razvoj poslovne infrastrukture u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koristeći strukturne fondove EU. U okviru međunarodnih aktivnosti Stranka i nadalje sudjeluje u radu Europskog udruženja liberalnih i demokratskih stranaka (ELDR) i Svjetskog saveza liberalnih stranaka (LI). U okviru jačanja međunarodnog položaja Stranke, planirano je sudjelovanje na kongresima i seminarima koje organiziraju međunarodne udruge i zaklade s ciljem stjecanja novih znanja i vještina.

Financijski izvještaji

Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te računovodstvenom sustavu za nefinansijske organizacije. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima nefinansijskih organizacija, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji za 2013. te izvješće o primljenim donacijama, godišnji program rada i financijski plan su objavljeni na web-stranicama Stranke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima nefinansijskih organizacija

Prema podacima iskazanim u Izvještaju o prihodima i rashodima nefinansijskih organizacija za 2013., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 1.898.316,00 kn, što je za 120.377,00 kn ili 6,8 % više u odnosu na prethodnu godinu. U odnosu na planirane, ostvareni prihodi su veći za 289.456,00 kn ili 18,0 %.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2012.	Ostvareno za 2013.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	1.521.586,00	1.783.401,00	117,2
2.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	128.295,00	14.547,00	11,3
3.	Prihodi od imovine	547,00	6.934,00	-
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	68.310,00	58.086,00	85,0
5.	Drugi prihodi	59.201,00	35.348,00	59,7
Ukupno		1.777.939,00	1.898.316,00	106,8

Vrijednosno značajnije povećanje prihoda u iznosu 216.815,00 kn se odnosi na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za provođenje lokalnih izbora. Znatno smanjenje prihoda u iznosu 113.748,00 kn se odnosi na prihode od članarina i članskih doprinosa.

- Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su ostvareni u iznosu 1.783.401,00 kn, što je 93,9 % ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na planirane veći su za 456.401,00 kn ili 34,4 %. Ostvareni su na temelju odredbi članka 2. do 8. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te pojedinačnih odluka o financiranju Stranke iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Pravo na redovito godišnje financiranje iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, donosi predstavničko tijelo, a sredstva se doznačuju tromjesečno u jednakim iznosima.

- Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa su ostvareni u iznosu 14.547,00 kn, što je 0,8 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode od članarina u iznosu 12.760,00 kn i članskih doprinosa u iznosu 1.787,00 kn. Obveza uplate članarine je utvrđena odredbama članka 19. Statuta, a iznos mjesечne članarine je utvrđen odlukom iz siječnja 2008., prema kojoj članarina za zaposlene članove iznosi 15,00 kn, te 3,00 kn za studente, nezaposlene i umirovljenike. Također, odredbama Statuta je određeno da Direkcija vodi središnju evidenciju svih redovnih i počasnih članova Stranke, prema kojoj se mjerodavno utvrđuje status člana i ukupan broj članova. Evidenciju članstva na svom području vode i ogranci Stranke. Direktor Direkcije donosi upute o načinu i postupku vođenja te o periodičnoj provjeri i uskladištanju evidencije članstva. Direkcija je ustrojila središnju evidenciju članova Stranke.

- Prihodi od imovine

Prihodi od imovine su ostvareni u iznosu 6.934,00 kn, što je 0,3 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na kamate za depozite po viđenju i oročena sredstva. U odnosu na planirane veći su za 6.334,00 kn.

- Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) su ostvareni u iznosu 58.086,00 kn, što je ukupno 3,1 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na donacije sedam trgovačkih društava u iznosu 28.190,00 kn te od 22 fizičke osobe u ukupnom iznosu 29.896,00 kn. Ostvareni su na temelju odredbi članaka 10. i 11. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

- Drugi prihodi

Drugi prihodi su ostvareni u iznosu 35.348,00 kn, što je 1,9 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na naknadu i refundaciju štete u iznosu 22.862,00 kn i naplatu starih otpisanih potraživanja u iznosu 12.486,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2013., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 1.652.105,00 kn, što je za 716.189,00 kn ili 76,5 % više u odnosu na prethodnu godinu. U odnosu na planirane, ukupni rashodi su veći za 737.167,00 kn ili 80,6 %.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2012.	Ostvareno za 2013.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	68.751,00	24.366,00	35,4
2.	Materijalni rashodi	798.907,00	1.339.818,00	167,7
2.1.	Rashodi za promidžbu	97.571,00	444.451,00	455,5
2.2.	Drugi materijalni rashodi	701.336,00	895.367,00	127,7
3.	Rashodi za amortizaciju	0,00	17.853,00	-
4.	Finansijski rashodi	22.068,00	89.290,00	404,6
5.	Donacije	1.565,00	100.040,00	-
6.	Drugi rashodi	44.625,00	80.738,00	180,9
Ukupno		935.916,00	1.652.105,00	176,5
Višak prihoda		842.023,00	246.211,00	29,2

Vrijednosno značajnije povećanje rashoda u iznosu 346.880,00 kn se odnosi na rashode za promidžbu za lokalne izbore 2013., druge materijalne rashode u iznosu 194.031,00 kn te na rashode za donacije u iznosu 98.475,00 kn.

- Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene su ostvareni u iznosu 24.366,00 kn, što je 1,5 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na bruto plaće u iznosu 20.033,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 3.253,00 kn te druge rashode za zaposlene u iznosu 1.080,00 kn. Koncem 2012. Stranka nije imala zaposlenika, a koncem 2013. ima dva zaposlenika.

- Rashodi za promidžbu

Rashodi za promidžbu su ostvareni u iznosu 444.451,00 kn, što je 26,9 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na usluge promidžbe vezane uz lokalne izbore za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izradu plakata i promotivnih letaka za potrebe promidžbe, oglašavanje u tiskanim medijima, te na televizijskim i radio postajama, te drugog promotivnog materijala. Vrijednosno značajniji rashodi za promidžbu i informiranje u iznosu 271.327,00 kn se odnose na prijenos sredstava sa računa županijskih organizacijskih jedinica kandidatima za gradonačelnike i načelnike općina, ograncima Stranke te listama i koaličijskim listama u kojima je Stranka zastupljena za promidžbu za lokalne izbore 2013. Rashodi u iznosu 5.000,00 kn se odnose na prijenos sredstava Hrvatskoj seljačkoj stranci za izbornu promidžbu za Europski parlament.

- Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi su ostvareni u iznosu 895.367,00 kn, što je 54,2 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na reprezentaciju u iznosu 202.134,00 kn, materijal i energiju u iznosu 169.952,00 kn (energija 129.074,00 kn, uredski materijal i ostali materijalni rashodi 35.935,00 kn, sitni inventar 4.943,00 kn), zakupnine i najamnine u iznosu 116.106,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 111.321,00 kn, naknade drugim osobama izvan radnog odnosa u iznosu 73.288,00 kn, usluge student servisa u iznosu 67.787,00 kn, komunalne usluge u iznosu 54.725,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 26.824,00 kn, računalne usluge u iznosu 11.454,00 kn te druge materijalne rashode u iznosu 61.776,00 kn.

- Financijski rashodi

Financijski rashodi su ostvareni u iznosu 89.290,00 kn, što je 5,4 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na kamate za primljene kredite u iznosu 24.133,00 kn, bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 28.375,00 kn, zatezne kamate u iznosu 35.823,00 kn te ostale nespomenute financijske rashode u iznosu 959,00 kn.

- Donacije

Donacije su ostvarene u iznosu 100.040,00 kn, što je 6,1 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na kapitalne donacije u iznosu 72.391,00 kn i tekuće donacije u iznosu 27.649,00 kn.

Kapitalne donacije se odnose na prijenose sredstava ograncima Stranke, drugim strankama - koalicijskim listama u kojima je Stranka zastupljena za lokalne izbore 2013. u iznosu 59.891,00 kn i fizičkim osobama u iznosu 12.500,00 kn. Vrijednosno značajnije tekuće donacije se odnose na prijenos sredstava udrugama građana i fizičkim osobama u iznosu 10.149,00 kn, te Hrvatskoj demokratskoj zajednici Dubrovačko - neretvanske županije u iznosu 10.000,00 kn.

- Drugi rashodi

Drugi rashodi su ostvareni u iznosu 80.738,00 kn, što je 4,9 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na transfere u iznosu 63.655,00 kn, rashode prethodnih godina u iznosu 14.152,00 kn, sudske pristojbe u iznosu 1.902,00 kn te drugo u iznosu 1.029,00 kn. Transferi se odnose na prijenose sredstava drugim političkim strankama, odnosno kandidatima na lokalnim izborima (Socijaldemokratskoj partiji u iznosu 16.500,00 kn, Ivani Posavec Krivec u iznosu 35.000,00 kn, organizacijskoj jedinici Stranke u iznosu 9.155,00 kn, te 3.000,00 kn Hrvatskoj demokratskoj zajednici).

- Višak prihoda

Višak prihoda za 2013. iznosi 246.211,00 kn. Preneseni višak prihoda iz 2012. u iznosu 380.896,00 kn evidentiran je na računima revalorizacijske rezerve. Višak prihoda raspoloživ u slijedećem razdoblju iznosi 246.211,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2013., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 891.598,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2013.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	Stanje 1. siječnja 2013.	Stanje 31. prosinca 2013.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	60.960,00	178.107,00	292,2
2.	Financijska imovina	1.213.253,00	713.491,00	58,8
2.1.	Novac u banci i blagajni	431.142,00	468.421,00	108,6
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja za više plaćene poreze i drugo	149.223,00	111.762,00	74,9
2.3.	Zajmovi	566.515,00	66.935,00	11,8
2.4.	Dionice i udjeli u glavnici	63.000,00	63.000,00	100,0
2.5.	Potraživanja za prihode	3.373,00	3.373,00	100,0
	Ukupno imovina	1.274.213,00	891.598,00	70,0
3.	Obveze	1.069.625,00	226.457,00	21,2
3.1.	Obveze za rashode	376.105,00	146.837,00	39,0
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	693.520,00	79.620,00	11,5
4.	Vlastiti izvori	204.588,00	665.141,00	325,1
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	1.274.213,00	891.598,00	70,0

Ukupna vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2013., manja je u odnosu na stanje iskazano početkom 2013. za 382.615,00 kn ili 30,0 %. Smanjenje vrijednosti imovine se najvećim dijelom odnosi na financijsku imovinu u iznosu 499.762,00 kn ili 41,2 %. Obaveze su također manje za 843.168,00 kn ili 78,8 %. Do smanjenja vrijednosti financijske imovine i obveza uglavnom je došlo zbog isključenja internih zajmova između organizacijskih jedinica koji su bili obuhvaćeni konsolidacijom financijskih izvještaja za prethodne godine.

Vrijednost nefinancijske imovine u iznosu 178.107,00 kn se odnosi na uredsku opremu i namještaj u iznosu 503.135,00 kn, komunikacijsku opremu u iznosu 48.193,00 kn, uređaje u iznosu 34.302,00 kn, opremu u iznosu 157.178,00 kn, prijevozna sredstva u iznosu 169.152,00 kn, knjige u knjižnici u iznosu 7.131,00 kn, ulaganja u računalne programe u iznosu 24.390,00 kn te ispravak vrijednosti u iznosu 765.374,00 kn.

Vrijednost financijske imovine u iznosu 713.491,00 kn se odnosi na vrijednost novca u banci i blagajni u iznosu 468.421,00 kn, depozite, jamčevne pologe i potraživanja od radnika za više plaćene poreze i drugo u iznosu 111.762,00 kn, zajmove u iznosu 66.935,00 kn, dionice i udjele u glavnici u iznosu 63.000,00 kn te potraživanja za prihode u iznosu 3.373,00 kn.

Obaveze su iskazane u iznosu 226.457,00 kn. Odnose se na obveze za materijalne rashode u iznosu 132.571,00 kn, kredite i zajmove u iznosu 79.620,00 kn, zaposlene u iznosu 11.058,00 kn te za financijske rashode u iznosu 3.208,00 kn.

Vlastiti izvori su koncem 2013. iskazani u iznosu 665.141,00 kn. U odnosu na početak godine veći su za 460.553,00 kn. Povećanje se odnosi na preneseni višak prihoda iz 2012. koji je evidentiran na računu vlastitih izvora.

II. REVIZIJA ZA 2013.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost finansijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i finansijsko računovodstveno poslovanje
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li finansijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Uspoređeni su podaci iskazani u finansijskim izvještajima s podacima iz prethodnog razdoblja i podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primjenjeni su odgovarajući analitički postupci. Provjerena je dokumentacija u vezi prihoda iz proračuna, članarina i dobrovoljnih priloga (donacija). Također je obavljena provjera ulaznih računa te računska točnost dokumentacije u vezi rashoda za zaposlene, promidžbu, intelektualne i osobne usluge, reprezentaciju, usluge telefona pošte i prijevoza te drugih rashoda. Obavljeni su razgovori sa direktoricom Direkcije, odnosno tajnicom Stranke te osobom koja vodi poslovne knjige za Stranku. Provjero je jesu li podaci objavljeni na web-stranicama Stranke.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2012.

Državni ured za reviziju je obavio finansijsku reviziju Stranke za 2012., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Stranci je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u dalnjem poslovanju.

Državni ured za reviziju je predložio ustrojavanje učinkovitog sustava unutarnjih kontrola, obavljanje kontrole zakonitog i namjenskog trošenja sredstava te ostvarivanja finansijskog plana na svim razinama u skladu s odredbama Statuta.

Naložio je na računima za robu i usluge navesti za koju su aktivnost, odnosno ciljeve rashodi ostvareni, kako bi se omogućilo učinkovito upravljanje i kontrola trošenja finansijskih sredstava u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Također je naložio ustrojiti poslovne knjige, knjižiti i evidentirati poslovne događaje u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojnih isprava i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, iskazivanje prihoda i rashoda na odgovarajućim računima računskog plana, iskazivanje imovine i obveza po trošku nabave i računovodstvenom načelu nastanka događaja, obavljanje popisa imovine i obveza te kontrolirati i ovjeriti knjigovodstvene isprave u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Nadalje je naložio na računima za reprezentaciju, s priloženom specifikacijom obavljenih usluga navesti razloge ugošćavanja i imena korisnika navedenih usluga. Naložio je sastavljanje i podnošenje finansijskih izvještaja u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Predložio je ustrojavanje evidencije o članovima Stranke koji su obvezni plaćati članski doprinos te pratiti i kontrolirati naplatu navedenih prihoda, pribavljati pojedinačne odluke svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava za financiranje rada Stranke, uplaćivanje prihoda ostvarenih iz svih proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u visini 10,0 % na središnji račun u skladu s odlukom Predsjedništva Stranke. S obzirom da korištenje poslovnih prostora bez naknade na temelju/ili bez zaključenih ugovora, predstavlja donaciju u obliku usluga i smatra se donacijom iz zabranjenih izvora, Državni ured za reviziju je naložio postupiti u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

Revizijom za 2013. je utvrđeno prema kojim nalozima je postupljeno, koji nalog i preporuka su u postupku izvršenja i prema kojim nalozima i preporukama nije postupljeno.

Nalozi prema kojima je postupljeno:

- na računima za reprezentaciju, s priloženim specifikacijama obavljenih usluga, u većini slučajeva su navedeni razlozi ugošćavanja
- finansijski izvještaji su sastavljeni i podneseni Državnom uredu za reviziju u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, osim što Bilješke uz finansijske izvještaje ne sadrže pregled sporova na sudu koji su u tijeku, kao ni opis značajnijih odstupanja na pozicijama Bilance od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine.

Preporuka i nalog u postupku izvršenja

- Stranka je tijekom 2013. pribavljala pojedinačne odluke jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava za financiranje rada Stranke

- za zakup poslovnog prostora zaključivani su ugovori uz plaćanje zakupnine i/ili režijskih troškova, osim za dva prostora koje Stranka koristi bez plaćanja zakupnine zbog neriješenih imovinsko pravnih odnosa, a prema dva ugovora nije ugovorena zakupnina.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

- učinkovit sustav unutarnjih kontrola nije uspostavljen, osim što je Nadzorni odbor u 2013. obavio kontrolu zakonitog i namjenskog trošenja sredstava
- kontrola ostvarivanja financijskog plana na svim razinama nije obavljana u skladu s odredbama Statuta
- na računima za robu i usluge nisu navedene aktivnosti, odnosno ciljevi za koje su rashodi ostvareni
- poslovne knjige nisu ustrojene u cijelosti, poslovni događaji u poslovnim knjigama nisu evidentirani na temelju vjerodostojnih isprava i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, prihodi i rashodi nisu iskazani na odgovarajućim računima računskog plana, a knjigovodstvene isprave nisu u svim slučajevima kontrolirane i ovjerene u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija
- popis imovine i obveza nije obavljen u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija
- evidencija o članovima Stranke koji su obvezni plaćati članski doprinos nije ustrojena te nije moguće pratiti i kontrolirati naplatu navedenih prihoda
- uplaćivanje prihoda ostvarenih iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u visini 10,0 % u većini slučajeva nije obavljeno na središnji račun Stranke.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalozima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2013.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, finansijski izvještaji, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina i obveze.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, računovodstveno poslovanje te prihode.

1. Sustav unutarnjih kontrola

1.1. Učinkovit sustav unutarnjih kontrola nije uspostavljen. Slabosti sustava unutarnjih kontrola su uočene u vođenju poslovnih knjiga, popisu imovine i obveza, sastavljanju bilješki uz finansijske izvještaje. Odredbama Statuta je određeno da Nadzorni odbor Stranke ocjenjuje jesu li odluke i rad tijela te dužnosnika Stranke u suglasnosti sa zakonima i drugim propisima Republike Hrvatske te raspolaze li se sredstvima Stranke zakonito, uredno i namjenski. U 2013. Nadzorni odbor je obavljao kontrolu namjenskog i zakonitog trošenja sredstava. Prema izjavi zaposlenika Stranke, u bazu podataka koji su pohranjeni na računalu omogućen je ulaz korištenjem šifre. Stranka nema kodeks etike ili druge dokumente kojima su uređena pravila ponašanja, sukob interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja, a koje trebaju poštivati zaposlenici i članovi političke stranke, posebno članovi političke stranke koji obnašaju javne i političke dužnosti.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje kodeksa etike, upoznavanje zaposlenika i rukovoditelja s odredbama kodeksa etike te provođenje izobrazbe kako bi se osiguralo da zaposlenici i rukovoditelji te članovi Stranke poštuju određena pravila ponašanja i etičke vrijednosti.

1.2. *Stranka u očitovanju navodi da je Nadzorni odbor Stranke u više navrata uputio dopise nadzornim odborima županijskih organizacija u kojima navodi da su dužni kontrolirati poslovanje županijskih organizacija te o eventualnim saznanjima o propustima obavijestiti Nadzorni odbor Stranke. U vezi kodeksa etike navodi da će upoznati tijela Stranke nadležna za donošenje istog.*

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati, te podnosići finansijske izvještaje u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe i Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 10/08, 7/09, 158/13, 1/14 i 44/13).

- Finansijski plan i godišnji program rada

Ukupni prihodi su planirani u iznosu 1.608.860,00 kn, rashodi u iznosu 914.938,00 kn, a planirani višak prihoda iznosi 693.922,00 kn.

Planirani prihodi se odnose na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 1.327.000,00 kn, od članarina u iznosu 141.120,00 kn, donacija u iznosu 75.140,00 kn, imovine u iznosu 600,00 kn i drugih prihoda u iznosu 65.000,00 kn. Planirani rashodi se odnose na materijalne rashode u iznosu 849.310,00 kn, financijske rashode u iznosu 23.828,00 kn i druge rashode u iznosu 41.800,00 kn. Financijskim planom nisu planirani rashodi za zaposlene i rashodi amortizacije. Stranka u 2012. i dijelom u 2013. nije imala zaposlenika te rashodi za zaposlene nisu planirani. Financijskim planom prihodi i rashodi nisu planirani prema računima računskog plana. Prihodi su planirani u iznosu 1.608.860,00 kn, a ostvareni su u iznosu 1.896.316,00 kn, što je za 289.456,00 kn ili 18,0 % više od planiranih. Najznačajnije povećanje u ostvarenju prihoda vidljivo je kod prihoda iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su planirani u iznosu 1.327.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 1.783.401,00 kn, što je za 456.401,00 kn ili 34,4 % više. Najznačajnije smanjenje prihoda vidljivo je kod prihoda od članarina i članskih doprinosova koji su planirani u iznosu 141.120,00 kn, a ostvareni su u iznosu 14.547,00 kn, što je za 126.573,00 kn ili 89,7 % manje u odnosu na planirane. Rashodi su planirani u iznosu 914.938,00 kn, a ostvareni su u iznosu 1.652.105,00 kn, što je za 737.167,00 kn ili 80,6 % više od planiranog. Unutar ostvarenih rashoda za 2013. nisu planirani rashodi za zaposlene i rashodi za amortizaciju koji su ostvareni u iznosu 42.219,00 kn, dok su svi ostali rashodi ostvareni u znatno većim iznosima u ukupnom iznosu 1.609.886,00 kn, što je za 694.948,00 kn ili 76,0 % više od planiranih. S obzirom na značajna odstupanja u ostvarenju prihoda i rashoda u odnosu na planirane, tijekom godine je bilo potrebno donijeti izmjene i dopune financijskog plana. U veljači 2014. Predsjedništvo Stranke je konstatiralo da su plan rada i financijski plan za 2013. u potpunosti ostvareni. Godišnjim programom rada nisu planirana financijska sredstva potrebna za financiranje aktivnosti kao ni izvori te je otežano praćenje planiranih i ostvarenih aktivnosti tijekom godine.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje Izmjena i dopuna financijskog plana kako bi se uskladila ostvarenja prihoda i rashoda te planiranje svih rashoda u financijskom planu. Nalaže se godišnjim programom rada planirati potrebna sredstva za financiranje pojedinih aktivnosti te izvore financiranja.

- Poslovne knjige

Stranka ima ustrojenu glavnu knjigu i dnevnik. Od pomoćnih knjiga vodi se knjiga blagajne, analitička evidencija dugotrajne nefinansijske i financijske imovine, obveza i potraživanja i knjiga ulaznih računa. Nije ustrojena analitička evidencija potraživanja po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospjelosti, zateznim kamataima.

Prema odredbama članka 6. stavak 2. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitne organizacije obvezno vode sljedeće pomoćne knjige: dugotrajne i kratkotrajne nefinancijske imovine te financijske imovine i obveza i to: potraživanja i obveza (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospjelosti, zateznim kamatama i drugo), primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospjelosti, stanjima), potraživanja i obveza po osnovi primljenih i danih zajmova i kredita (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospjelosti, obračunatim kamatama).

Stranka vodi knjige blagajni organizacijskih jedinica i glavnu blagajnu. Uplate se uglavnom odnose na podizanje gotovine s bankomata za potrebe podmirenja troškova. Isplate iz blagajne se uglavnom odnose na rashode za putne troškove, korištenje privatnog automobila u službene svrhe, reprezentaciju i materijalne troškove. Isplatnice u većini slučajeva nisu pravilno potpisane. Kod iskazivanja transakcija u blagajni u pojedinim slučajevima nisu priloženi računi na temelju kojih su transakcije obavljene. Računi za obavljene usluge u većini slučajeva nisu ovjereni. U poslovnim knjigama su evidentirani pojedini poslovni događaji na temelju izvoda poslovne banke, bez vjerodostojne dokumentacije o poslovnom događaju (ovrhe, sudske nagodbe, kazne i drugi rashodi). S obzirom da se financijsko poslovanje Stranke od 1. siječnja do 10. srpnja 2013. obavljalo preko žiro računa županijskih organizacijskih jedinica, u većini slučajeva poslovne promjene evidentirane su u poslovnim knjigama na temelju izvoda žiro računa bez vjerodostojne dokumentacije (računa, odluka, ugovora), a računi nisu evidentirani u knjizi ulaznih računa. Također, kapitalne donacije u iznosu 72.391,00 kn u većini slučajeva su evidentirane u poslovnim knjigama na temelju bankovnih izvoda organizacijskih jedinica bez vjerodostojne dokumentacije. U okviru rashoda za promidžbu i informiranje evidentirani su rashodi u iznosu 271.327,00 kn, koji se odnose na prijenos sredstava sa žiro računa županijskih organizacijskih jedinica kandidatima za gradonačelnike i načelnike općina, ograncima Stranke, te listama i koaličijskim listama u kojima je Stranka zastupljena, za promidžbu za lokalne izbore 2013., a u većini slučajeva uz izvode županijskih organizacijskih jedinica nisu priložene odluke o prijenosu sredstava te su prijenosi evidentirani na temelju izvoda žiro računa. Odredbama članka 9. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da se knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Isprava za knjiženje je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena. Vjerodostojna je isprava koja potpuno i istinito odražava poslovni događaj. Zakonski predstavnik ili osoba koju on ovlasti potpisom na ispravi ili memoriranim šifrom ovlaštenja za transakciju jamči da je isprava istinita i da realno prikazuje poslovnu promjenu, odnosno transakciju.

Na računima za robu i usluge nisu navedene aktivnosti za koje su rashodi ostvareni, te se ne može potvrditi da su spomenuti rashodi povezani s ostvarenjem ciljeva utvrđenih godišnjim planom rada i financijskim planom.

Odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, određeno je da političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ostvarena finansijska sredstva mogu koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom, odnosno programom rada i godišnjim finansijskim planom.

U okviru rashoda za usluge promidžbe evidentirani su rashodi za obavljene usluge u 2011. u iznosu 11.119,00 kn, te u 2007. u iznosu 21.418,00 kn. Nadalje, u okviru rashoda za repezentaciju evidentirani su rashodi iz 2010. u iznosu 12.796,00 kn, a u okviru rashoda za tekuće i investicijsko održavanje evidentirani su rashodi iz 2012. u iznosu 3.945,00 kn. Navedeni rashodi, odnosno računi nisu evidentirani u knjizi ulaznih računa. Prema odredbama članka 20. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija prihodi i rashodi se priznaju uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja, prema kojemu se rashodi priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose bez obzira na plaćanje.

U pojedinim slučajevima rashodi nisu evidentirani na odgovarajućim analitičkim računima računskog plana. Na računu naknada za troškove službenog puta evidentirani su rashodi za usluge smještaja i prehrane sudionika sjednice središnjeg vijeća u iznosu 12.937,00 kn koji je trebalo evidentirati na računu rashoda za usluge, na računu poštanskih usluga evidentirani su rashodi za troškove prijevoza na službenom putu u iznosu 1.276,00 kn, a trebalo ih je evidentirati na računu troškova na službenom putu, na računu rashoda za zatezne kamate evidentirani su rashodi prema ovršnom rješenju u iznosu 34.174,00 kn, a trebalo ih je evidentirati na računu rashoda za usluge. Također, na računu rashoda zateznih kamata evidentiran je povrat preplaćene kamate poslovnoj banci u iznosu 9.991,00 kn, a trebalo ga je evidentirati na računu rashoda za kamate. Odredbama članka 5. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, propisane su sljedeće poslovne knjige: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima, te prihodima i rashodima. Unos podataka u glavnu knjigu provodi se po unaprijed pripremljenom računskom planu.

Rashodi amortizacije su ostvareni u iznosu 17.853,00 kn. Iz obračuna amortizacije nije vidljivo o kojoj dugotrajnoj imovini se radi jer ne sadrži opis, odnosno vrstu imovine za koju je obračunana amortizacija. Za 2013. nije obračunana amortizacija za nabavu automobila na finansijski leasing u iznosu 27.000,00 kn. Rashodi amortizacije nisu utvrđeni i iskazani u skladu s odredbama članka 55. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je određeno da rashod amortizacije obuhvaća trošak nabave dugotrajne imovine koja se amortizira u vijeku uporabe prema propisanim stopama amortizacije.

Za korištenje privatnog automobila u službene svrhe ispostavljeni su putni nalozi koji u većini slučajeva ne sadrže sve potrebne elemente (broj putnog naloga, datum podnošenja putnog naloga, potpis likvidatora, odnosno osobe koja je odobrila isplatu, te izvještaj sa službenog puta), a za korištenje privatnog automobila u iznosu 26.656,00 kn nisu ispostavljeni putni nalozi već su isplate obavljene na temelju evidencije o korištenju privatnih automobila. Evidencije o korištenju privatnih automobila u službene svrhe u većini slučajeva nisu vođene. Odredbama članka 14. stavak 2. Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 79/13 i 160/13) je propisano da se izdaci za službena putovanja iz članka 13. Pravilnika (dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, troškovi noćenja i drugo) obračunavaju na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu. Neovisno u kojem obliku se izdaje, putni nalog kao vjerodostojna isprava sadrži osobito sljedeće podatke: nadnevak izdavanja, ime i prezime osobe koja se upućuje na službeno putovanje, mjesto u koje osoba putuje, svrha putovanja, vrijeme trajanja putovanja, vrijeme kretanja na put, podatke o prijevoznom sredstvu kojim se putuje (ako se putuje automobilom potrebno je navesti marku i registrsku oznaku automobila, početno i završno stanje brojila - kilometar/sat), vrijeme povratka s puta, potpis ovlaštene osobe i pečat, obračun troškova i likvidacija obračuna, izvješće s puta. Uz putni nalog obvezno se prilažu isprave kojima se dokazuju nastali izdaci i to osobito: računi za cestarine, preslike ili potvrde putnih karata, računi za smještaj i drugo. Također, prema uputi Porezne uprave u svim slučajevima u kojima se isplaćuje neoporeziva naknada za korištenje privatnog automobila u službene svrhe do 2,00 kn po prijeđenom kilometru, potrebno je osigurati evidencije i podatke o korištenju osobnog automobila.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti poslovne knjige, knjižiti i evidentirati poslovne događaje u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojnih isprava i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, iskazivanje prihoda i rashoda na odgovarajućim računima računskog plana te kontrolirati i ovjeriti knjigovodstvene isprave u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Nalaže na računima za robu i usluge navesti za koju su aktivnost, odnosno ciljeve rashodi ostvareni te trošiti finansijska sredstva u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti izborne promidžbe. Nadalje, nalaže sastavljati putne naloge u skladu s odredbama Pravilnika o porezu na dohodak te voditi evidencije o korištenju privatnih automobila u službene svrhe.

- Financijski izvještaji

Temeljni financijski izvještaji za 2013., Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, te Bilješke uz finansijske izvještaje su dostavljeni Državnom uredu za reviziju u zakonskom roku. Uz finansijske izvještaje su dostavljeni godišnji program rada i finansijski plan za 2013. te izvješće o primljenim donacijama za potporu političkog djelovanja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2013.

Bilješke uz finansijske izvještaje ne sadrže pregled sporova na sudu koji su u tijeku, kao ni opis značajnijih odstupanja na pozicijama Bilance od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine. Prema izvješću o sporovima odvjetničkog ureda Stranke iz veljače 2014., na dan 31. prosinca 2013. se vode sporovi pred nadležnim sudovima za naplatu duga u ukupnom iznosu 371.375,00 kn. Iz Bilance je vidljivo povećanje nefinansijske imovine za 192,2 % i smanjenje finansijske imovine za 41,2 %. Prema odredbama članaka 65. i 69. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, bilješke uz finansijske izvještaje su detaljna razrada i dopuna podataka iz bilance i računa prihoda i rashoda, odnosno obvezne bilješke uz bilancu su pregled drugih ugovornih odnosa i slično, koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku).

Državni ured za reviziju nalaže sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

- Popis imovine i obveza

Odluku o popisu donio je zakonski predstavnik u prosincu 2013. Odlukom je određeno povjerenstvo za provođenje popisa te rok obavljanja popisa. Odlukom nije određen rok dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Prema podacima iz izvještaja o obavljenom popisu imovine i obveza, popisom su obuhvaćena novčana sredstva u blagajnama Stranke i nefinansijska imovina, a nisu obuhvaćena novčana sredstva na žiro-računu kod poslovne banke, potraživanja i obveze. Popis imovine i obveza Stranke u cijelini sa stanjem na dan 31. prosinca 2013. nije obavljen. Na sjednici predsjedništva Stranke od 18. siječnja 2014. prihvaćeni su rezultati popisa za 2013. Prema odredbama članaka 13., 14. i 15. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je da su neprofitne organizacije obvezne popisati imovinu i obveze na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste. Povjerenstvo za popis osniva odgovorna osoba, koja određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga odgovornoj osobi. Odgovorna osoba, na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista odlučuje o manjkovima, viškovima, otpisu i rashodovanju, te mjerama protiv odgovornih osoba za utvrđene manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru, nenaplativost potraživanja i drugo.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

2.2. *Stranka u očitovanju navodi da će ubuduće finansijskim planom planirati sve prihode i rashode prema računima računskog plana te da će godišnjim programom rada planirati potrebna sredstva za financiranje pojedinih aktivnosti te izvore financiranja. Navodi da će ustrojiti analitičke evidencije po subjektima. Nadalje navodi da su od 10. srpnja 2013. ukinuti žiro računi županijskih organizacija, da se poslovanje obavlja putem jednog žiro računa te da će potrebna dokumentacija biti priložena u poslovnim knjigama, da su županijske organizacije prije izborne promidžbe za lokalne izbore bile upozorenje da moraju za svaku isplatu donijeti odluke, što je većina i učinila, ali ih nije priložila uz izvode banke. Vezano uz rashode iz prethodnih godina za koje su obveze podmirene u 2013., obrazlaže da u bilanci za 2013. nije iskazana obveza za navedene rashode, odnosno da nisu evidentirani kao rashod u vrijeme kada su stvarno nastali, te su evidentirani u 2013. Navodi da će voditi računa o evidentiranju rashoda na odgovarajućim računima računskog plana, te da je obavljen ispravak vrijednosti za cijelokupnu dugotrajnu imovinu, osim umjetničkih djela i osobnog automobila, te da nije obračunan ispravak vrijednosti automobila zbog uvođenja nove analitičke evidencije dugotrajne materijalne imovine. Stranka navodi da će u 2014. voditi računa da se uz svaku evidenciju korištenja privatnog automobila u službene svrhe pravilno popunjavaju putni nalozi, da bilješke uz finansijske izvještaje sadrže pregled sudskih sporova u tijeku i sva značajna odstupanja na pozicijama bilance od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine, te da će u sljedećoj godini provesti popis imovine i obveza u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.*

3. Prihodi

3.1. Prema podacima iskazanim u Izvještaju o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2013., ukupni prihodi su ostvareni su u iznosu 1.898.316,00 kn, što je za 120.377,00 kn ili 6,8 % više u odnosu na prethodnu godinu. U odnosu na planirane, ostvareni prihodi su veći za 289.456,00 kn ili 18,0 %.

Prihodi iz proračuna su ostvareni u iznosu 1.783.401,00 kn, a odnose se na prihode po posebnim propisima iz proračuna u iznosu 1.452.452,00 kn i druge nespomenute prihode u iznosu 330.949,00 kn. Prihodi po posebnim propisima iz proračuna su ostvareni uplatama iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u skladu s odredbama članaka 2. do 8. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Pravo na redovito godišnje financiranje iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, donosi predstavničko tijelo, a sredstva se doznačuju tromjesečno u jednakim iznosima. Stranka nema podatke o iznosu sredstava koji joj pripadaju za 2013., iz razloga što sve organizacijske jedinice nisu dostavile Direkciji odluku jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, što otežava kontrolu pravovremenosti naplate ovih prihoda. Isto tako u poslovnim knjigama nema osigurane podatke o iznosu potraživanja za navedene prihode.

Odlukom Predsjedništva Stranke iz rujna 2010., koja se primjenjuje od listopada 2010., organizacijske jedinice su obvezne na središnji račun uplaćivati 10,0 % prihoda ostvarenih od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Većina organizacijskih jedinica Stranke nije uplaćivala 10,0 % prihoda ostvarenih od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na središnji račun.

Stranka nema iskazana potraživanja za prihode od članarina i članskih doprinosa te od prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže pribavljati pojedinačne odluke svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava za financiranje rada Stranke, uplaćivanje prihoda ostvarenih iz svih proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u visini 10,0 % na središnji račun u skladu s odlukom Predsjedništva Stranke. Nalaže iskazivanje potraživanja za prihode poslovanja u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

- 3.2. *Stranka u očitovanju navodi da je od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izravno tražila dostavu odluka o financiranju redovnog rada političkih stranaka te je povratno i dobila većinu odluka, ali s velikim vremenskim odmakom. Neke jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu dostavile tražene podatke nego su Stranku uputile na njihove web stranice. Međutim, Stranka nije mogla utvrditi koliko joj je sredstava raspoređeno iz proračuna pojedinih lokalnih jedinica jer na njihovim web stranicama nisu pronađeni traženi podaci. Vezano na uplatu 10,0 % sredstava iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na središnji račun Stranke, navodi da se od uvođenja poslovanja putem jedinstvenog žiro računa kod svake uplate obračunava 10,0 % u korist Direkcije. Stranka navodi da je Predsjedništvo Stranke u lipnju 2014. izmijenilo Odluku o visini članarine prema kojoj članarina umjesto 180,00 kn iznosi 60,00 kn godišnje, te je Odluku uz dopis uputila svim članovima Stranke uz naznaku obveze plaćanja članarine, te uputama za plaćanje, uz napomenu da ukoliko i dalje žele ostati članovi Stranke, moraju obavezno plaćati članarinu u skladu s odredbama Statuta. Također je u očitovanju navedeno da će Stranka u narednom razdoblju moći točnije iskazati potraživanja za prihode od članarina.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je finansijska revizija Stranke za 2013. Revizijom su obuhvaćeni finansijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
  - Revizijom obavljenom za 2012. utvrđene nepravilnosti koje se odnose na uspostavu sustava unutarnjih kontrola, vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja, evidentiranje poslovnih događaja u poslovne knjige, popis imovine i obveza te prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ponovljene su i u 2013.
  - Učinkovit sustav unutarnjih kontrola nije uspostavljen. Slabosti sustava unutarnjih kontrola su uočene u vođenju poslovnih knjiga i sastavljanju finansijskih izvještaja, popisu imovine i obveza te prihodima u dijelu koji se odnose na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. (točka 1. Nalaza)
  - Stranka ima ustrojenu glavnu knjigu i dnevnik. Od pomoćnih knjiga vodi se knjiga blagajne, analitička evidencija dugotrajne nefinansijske i finansijske imovine, obveza i potraživanja i knjiga ulaznih računa. Nije ustrojena analitička evidencija potraživanja po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospjelosti i zateznim kamatama. U poslovnim knjigama su evidentirani pojedini poslovni događaji na temelju izvoda poslovne banke, bez vjerodostojne dokumentacije o poslovnom događaju (ovrhe, sudske nagodbe, kazne i drugi rashodi). Kod iskazivanja transakcija u blagajni u pojedinim slučajevima nisu priloženi računi na temelju kojih su transakcije obavljene. Računi za obavljene usluge koji su plaćeni iz blagajne u većini slučajeva nisu ovjereni. Na računima za robu i usluge nisu navedene aktivnosti za koje su rashodi ostvarenici, te se ne može potvrditi da su spomenuti rashodi povezani s ostvarenjem ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i finansijskim planom. U knjizi ulaznih računa nisu evidentirani računi koji su plaćani putem računa županijskih organizacijskih jedinica u razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2013. te računi iz prethodnih godina plaćeni u 2013. U okviru rashoda za usluge promidžbe evidentirani su rashodi za obavljene usluge u 2011. u iznosu 11.119,00 kn te iz 2007. u iznosu 21.418,00 kn, u okviru rashoda za reprezentaciju rashodi iz 2010. u iznosu 12.796,00 kn te u okviru rashoda za tekuće i investicijsko održavanje u iznosu 3.945,00 kn. Evidencije o korištenju privatnih automobila u službene svrhe u većini slučajeva nisu vođene, a putni nalozi ne sadrže sve propisane elemente.

Za 2013. nije obračunana ni evidentirana amortizacija za nabavu automobila na finansijski leasing u iznosu 27.000,00 kn. Popis imovine i obveza nije obavljen u skladu s propisima. (točka 2. Nalaza)

- Pojedinačne odluke svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava za financiranje rada Stranke, nisu tijekom godine pribavljene. Prihodi ostvareni iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u visini 10,0 % nisu uplaćivani na središnji račun u skladu s odlukom Predsjedništva Stranke. Potraživanja za prihode poslovanja nisu iskazana u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima. (točka 3. Nalaza)
4. Stranka je pravna osoba čiji je pravni prednik osnovan u svibnju 1989. pod nazivom Hrvatski socijalno liberalni savez, koji se u 2006. ujedinio s Liberalnom strankom te djeluje pod nazivom Hrvatska socijalno-liberalna stranka. Statutom iz studenoga 2009. je uređen pravni status, naziv, sjedište i znak te predstavljanje i zastupanje, područje, ciljevi, načela i način djelovanja Stranke, članstvo, oblici organiziranja i unutarnje ustrojstvo, sredstva za rad, prestanak rada, postupak s imovinom u slučaju prestanka te ostala pitanja značajna za rad Stranke. Od studenoga 2009. i nakon izbornog sabora iz veljače 2012. predsjednik Stranke je Darinko Kosor. Finansijskim planom za 2013. ukupni prihodi su planirani u iznosu 1.608.860,00 kn, rashodi u iznosu 914.938,00 kn, a planirani višak prihoda iznosi 693.922,00 kn. Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2013., prihodi su iskazani u iznosu 1.898.316,00 kn, rashodi u iznosu 1.652.105,00 kn te višak prihoda u iznosu 246.211,00 kn. Ostvareni prihodi u iznosu 1.898.316,00 kn se odnose na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 1.783.401,00 kn, od članarina i članskih doprinosa u iznosu 14.547,00 kn, od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 58.086,00 kn te druge prihode u iznosu 35.348,00 kn. Potraživanja iznose 83.533,00 kn i odnosu na stanje iskazano početkom godine su manja za 487.041,00 kn ili 85,4 %. Ostvareni rashodi u iznosu 1.652.105,00 kn se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 24.366,00 kn, materijalne rashode u iznosu 1.339.818,00 kn, rashode za amortizaciju u iznosu 17.853,00 kn, finansijske rashode u iznosu 89.290,00 kn, donacije u iznosu 100.040,00 kn te druge rashode u iznosu 80.738,00 kn. Obveze iznose 226.457,00 kn i u odnosu na stanje iskazano početkom godine su manje za 843.168,00 kn ili 78,8 %. Prema odredbama članaka 26. i 39. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, na web-stranicama Stranke su objavljeni godišnji finansijski izvještaji, izvješća o primljenim donacijama u 2013. te finansijski plan i godišnji program rada za 2013. u zakonskom roku. Finansijski izvještaji za 2013. su dostavljeni Državnom uredu za reviziju u zakonskom roku. Uz finansijske izvještaje su također dostavljeni finansijski plan i program rada za 2013. te Izvješće o primljenim donacijama u 2013.

Revizijom za 2013. je utvrđeno da u većini slučajeva nije postupljeno prema naložima i preporukama danim revizijom za 2012., a odnose se na uspostavu sustava unutarnjih kontrola, vođenje poslovnih knjiga i evidentiranje poslovnih događaja u poslovne knjige, popis imovine i obveza te prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Navedene nepravilnosti dijelom su posljedica nezadovoljavajućeg funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola i utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.